

Z vládního nařízení ze dne 10. července 1931, čís. 115 sb. z. a n. nelze odvozovati soukromý nárok na jmenování správcem konkursní podstaty.

(Rozh. ze dne 4. března 1932, R II 49/32.)

Do usnesení, jímž byl ustanoven Dr. Richard P. správcem konkursní podstaty, podal rekurs Dr. Robert J., jenž se byl rovněž ucházel o to, by byl ustanoven správcem konkursní podstaty. Rekursní soud odmítl rekurs Dr. Roberta J-a. **Důvody:** Proti jmenování správce konkursní podstaty má právo k rekursu každý, kdo jest ve svých právech dotčen (§ 75 konk. ř.). Kromě úpadce a konkursních věřitelů náleží k těmto oprávněným i věřitelé, jichž právo na oddělené uspokojení zaniklo podle § 13 konk. ř., a osoby, proti nimž vznikne vyhlášením konkursu odpůřčí nárok. Stěžovatel takovou osobou není a neuplatňuje v rekursu takového právního postavení. Je jen uchazečem o úřad konkursního správce a proto nebyla jmenováním správce dotčena jeho práva. Že snad dotčeny byly jeho zájmy, nepropůjčuje mu právo ke stížnosti (viz Bartsch, Kom. I. 514).

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu Dr. Roberta J-a do odmítacího usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Rekurs se odkazuje na správné, zákonu a věci vyhovující důvody napadeného usnesení s dodatkem, že ani z vládního nařízení ze dne 10. července 1931, čís. 115 sb. z. a n. nelze odvozovati soukromý nárok na jmenování správcem konkursní podstaty, a že na to, by byla zachována ustanovení § 15 (1) a (2) tohoto nařízení, dohlíží podle § 15 (3) tohoto nařízení president příslušného krajského soudu.

Čís. 11449.

Přípustnost pořadu práva, odvozován-li žalobní nárok z předpisu § 1042 obč. zák., třebas zákonná povinnost k nákladu jest snad povinností veřejného práva, aniž sejde na tom, proč byl učiněn náklad za druhého. Tak jest tomu, jde-li o nárok obce (na Moravě) proti vlastníku stavení na náhradu nákladu na odstranění stavení, jež ohrožovalo veřejnou bezpečnost.

(Rozh. ze dne 4. března 1932, R II 50/32.)

Žalující obec (na Moravě) domáhala se na žalovaných náhrady nákladu, jenž jí vzešel tím, že dala z policejních důvodů odstraniti schátralý dům žalovaných, kteří nestavěli podle plánu, pročez jim byla stavba zakázána. Námitku nepřípustnosti pořadu práva soud prvé

stolice zamítl, rekursní soud námitce vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Jak z přednesu stran, z výpovědí svědků a ze spisu okresního úřadu v Z. patrno, nechali žalovaní svou stavbu v N., kterou měli částečně zrušiti, ježto neodpovídala ustanovení § 46 mor. stav. řádu a byla ještě posunuta do silničního tělesa, od roku 1928 úplně bez opatření, tak že se stala tak schátralou, že hrozila sesutím, a že z policejních důvodů v prosinci 1929 muselo býti nařízeno její zbourání a odstranění, neboť ohrožovala veřejnou bezpečnost. Z uvedeného spisu a ze svědeckých výpovědí jde také na jevo, že okresní úřad v Z. zbourání nařídil a provedení tohoto zbourání schválil. Tímto skutkovým dějem jest prokázáno, že jde o věc, která jest řešena v § 129 zákona ze dne 16. června 1914, čís. 44 mor. zem. zák., jímž byl doplněn moravský stavební řád ze dne 16. června 1894, čís. 64 zem. zák. Neboť právě tento předpis jedná o zbourání chatrných a proti předpisům vystavěných staveb a v pátém odstavci tohoto ustanovení jest výslovně řečeno, že okresní úřad nařizuje zbourání stavby na nebezpečí a útraty stavebníka, nebo stavbuvedoucího. Z citovaného místa zákona se zřetelem k ustanovení § 134 tohoto zákona dále vyplývá, že obec jako stavební úřad má povinnost, by neprodleně zařídila patřičné kroky k odvrácení nebezpečí, když toho vyžaduje chatrný stav domu. Ze všech těchto okolností jest jasno, že zbourání domu žalované strany v souzeném případě bylo věcí ryze veřejnoprávní, věcí správních úřadů a jde jen o to, kdo má vysloviti povinnost stavebníka (stavbuvedoucího) k náhradě útrat zbouráním povstalých. V tom ohledu ustanovuje § 129 odst. (6) zmíněného zákona, že »okresnímu úřadu jest vyhrazeno rozhodnutí o výši útrat zbouráním stavby zaviněných«. Odvolací soud jest toho mínění, že tímto ustanovením jest zmíněná otázka řešena v tom smyslu, že jest věcí okresního úřadu, by ustanovil nejen výši výloh, nýbrž vyslovil i povinnost určité osoby k náhradě těchto útrat a zařídil jejich vydobytí. Postup tento odpovídá také úplně stavu věci, poněvadž jde v takovém případě v celkosti o věc ryze veřejnoprávní a správní a nelze odůvodniti, proč by měl okresní úřad naříditi zbourání domu, snad ještě ustanoviti výši dotyčných útrat, kdežto rozhodnutí o povinnosti stavebníka nebo stavbuvedoucího k placení těchto útrat by mělo býti vyhrazeno soudu. Ani to, že mezi tím obec N. zapravila dotyčné výlohy, nemůže míti v zápětí, že se tím stala povinnost k náhradě výloh soukromoprávní závazností podle § 1042 obč. zák., poněvadž obec jen jako orgán veřejné správy peníze prozatím vynaložila, a že okresní úřad v Z. žalující obec za správního řízení poučil v tom smyslu, že obec náhradu těchto výloh musí zažalovati u soudu, nevylučuje správnost stanoviska odvolacího soudu, ježto toto poučení, dané jen žalující obci, nemá význam usnesení o řešení otázky přípustnosti pořadu práva, to tím méně, ano poučení nebylo ani doručeno žalované straně. Podle názoru odvolacího soudu může tedy jen okresní úřad v Z. útraty zbourání zjistiti a zaříditi jejich vybrání od žalované strany, pořad práva pak v tomto ohledu jest vyloučen.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

O přípustnosti pořadu práva rozhoduje jen povaha uplatňovaného práva nebo nároku, zda je to právo soukromé, či veřejné (srov. sb. n. s. čís. 1865, 8049), a povahu uplatňovaného práva jest podle § 41 druhý odstavec j. n. posuzovati na základě žalobcových údajů (sb. n. s. čís. 7755, 8217). Žalobkyně přednesla, že učinila za žalovanou stranu náklad, který žalovaná podle zákona byla by měla učiniti sama, a odvozuje tedy žalobní nárok z předpisu § 1042 obč. zák., na nějž v žalobě ostatně i výslovně poukazuje. Jde tudíž o nárok opřený o ustanovení občanského zákoníka, tedy o nárok soukromého práva. Na tom nic nemění okolnost, zda zákonná povinnost k nákladu má snad ráz veřejného práva, a nesejde ani na tom, proč náklad za druhého byl učiněn (sb. n. s. 110, 431, 2305, 3892 a j.). Důvodnému rekursu bylo proto vyhověno a rozhodnuto, jak výše uvedeno, při čemž se podotýká, že stanoví-li § 129 čís. 6 zákona ze dne 16. června 1914, čís. 44 zem. zák. pro Moravu, že okresnímu úřadu jest vyhrazeno, rozhodovati o výši útrat zaviněných zbouráním stavby, jest mu vyhrazeno právě jen toto rozhodování o nikoliv i rozhodování o tom, zda nárok obce odvozovaný z ustanovení § 1042 obč. zák. jest důvodem po právu.

Čís. 11450.

Přípustnost zajišťovací exekuce (§§ 370 a násl. ex. ř.) není vyloučena tím, že jde o pohledávku alternativní, uvedl-li vymáhající věřitel v exekučním návrhu, že si přeje splnění v penězích.

(Rozh. ze dne 4. března 1932, R II 53/32.)

Na základě srovnalých rozsudků nižších soudů, jimiž bylo vyhověno žalobě, by žalovaný byl uznán povinným vydati žalobci 15 beden sádla nebo zaplatiti mu 4.994 Kč, navrhl žalobce povolení zajišťovací exekuce. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Nejde o pohledávku peněžitou, k jejímuž zajištění byla by přípustna zajišťovací exekuce podle § 371 čís. 1 ex. ř., nýbrž o plnění alternativní. Podle § 12 ex. ř. příslušela by vymáhající straně volba teprve při exekuci uhražovací, takže tohoto předpisu na tento případ nelze užiti. Jest proto podle §§ 370 a násl. ex. ř. exekuce zajišťovací v souzeném případě nepřipustná.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jest správným rekurentův názor, že se ustanovení § 12 ex. ř., jsouc zařazeno mezi všeobecná ustanovení prvního dílu exekučního řádu, vztahuje i na exekuci uhražovací, i na exekuci zajišťovací. Doslov prvního odstavce § 12, »by vydobyto bylo některého z těchto plnění« (Exeku-